<u>Ymgynghoriad Polisi Codi Tâl am Ofal</u>

<u>Dyddiad Cau 23/12/2024</u>

Crynodeb

Fel crynodeb, mae'r prif ganlyniadau fel y ganlyn:

- Roedd 73 ymateb i'r ymgynghoriad.

- Roedd 38% o'r ymatebwyr yn aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal, 25% yn ofalydd di-dâl a 4% yn ddefnyddiwr gwasanaethau gofal. Atebodd 33% 'arall'.

- Roedd 55% yn ymwybodol o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd. Roedd y 45% arall yn anymwybodol.
    - Roedd 15 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn uchod, y thema fwyaf cyffredin oedd fod y Cyngor heb gysylltu gyda teuluoedd na gofalwyr neu wedi clywed gan eraill.

- Roedd 72% o'r ymatebwyr wedi dewis 'nac ydi' fel ymateb i'r cwestiwn os yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur pa ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu, a 28% wedi dewis 'ydi'.
    - Roedd 14 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn yma, y thema fwyaf cyffredin oedd aneglur/ddim yn deall y polisi.

- Roedd 71% o ymatebwyr wedi dewis dylai barhau y polisi lle nid yw'r Cyngor wedi bod yn codi ffi am ofal uniongyrchol i ofalwyr di-dal (lle bo'r gwasanaeth yn enw'r gofalydd), 14% wedi dewis na ddylai a 15% dim barn cryf.
    - Roedd 17 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn yma, y thema fwyaf cyffredin oedd byddai codi tal yn cosbi gofalwyr yn ariannol / gofalwyr methu fforddio talu.

- Roedd 71% o'r ymatebwyr wedi ymateb na ddylai'r Cyngor godi ffi am wasanaethau cefnogol Iechyd Meddwl i unigolion sydd ddim yn dod o dan Adran 117 o'r ddeddf Iechyd Meddwl, gyda 21% wedi nodi dylai a 8% dim barn cryf.
    - Roedd 15 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn yma, y thema fwyaf cyffredin oedd y dylai fod am ddim.

- Fel ymateb i'r cwestiwn 'os bydd y Cyngor yn codi ffi am fynychu gwasanaethau dydd, dylai'r ffi gael ei godi drwy:' roedd 42% wedi dewis ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb, 39% wedi dewis ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos), ac 18% dim barn cryf.

  - Roedd 26 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn yma, y thema fwyaf cyffredin oedd dylasai fod am ddim / anghytuno gyda codi ffi.

- Roedd 51% o ymatebwyr wedi dewis na ddylai'r Cyngor godi ffi am drafnidiaeth sydd ddim yn gymwys o dan rhan 4 ag 5 o'r Cod Ymarfer (2014), gyda 32% yn dewis dylai a 17% yn dewis dim barn cryf.
  - Roedd 14 o ymatebwyr wedi nodi sylwadau i gyd-fynd gyda'r cwestiwn yma, y thema fwyaf cyffredin oedd yn darparu eu trafnidiaeth eu hunain yn barod.

- Roedd 48% o ymatebwyr wedi dewis y fyddai y newidiadau yn cael effaith negyddol neu ychydig o effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned, tra fod 44% wedi dewis dim effaith, a 7% wedi dewis effaith gadarnhaol neu ychydig o effaith gadarnhaol.

- Roedd y mwyafrif 69% wedi dewis y fyddai y newidiadau yn cael effaith negyddol neu ychydig o effaith negyddol ar bobl sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol, tra fod 17% wedi dewis dim effaith, a 14% wedi dewis effaith gadarnhaol neu ychydig o effaith gadarnhaol.

- Lle yn briodol, mae dadansoddiad pellach wedi cael ei wneud i ddangos ymateb i'r cwestiynau a ofynnwyd yn yr arolwg fesul ymateb i'r cwestiwn 'Y ydych yn:'. Mae'r dadansoddiad yma wedi cael ei gynnwys yn Atodiad A. Gan fod nifer ymatebwyr yn rhai o'r grwpiau yn isel mae angen cymryd gofal wrth edrych ar y dadansoddiad yma.

Cynnwys

1.0 Cyflwyniad

2.0 Canlyniadau Yr Arolwg
- 2.1 Yr Ymatebwyr
- 2.2 Ymwybyddiaeth o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a’r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi’n cael ei godi ar hyn o bryd
- 2.3 Eglurder y Polisi Codi Tâl
- 2.4 Ffi am Ofal Uniongyrchol i Ofalwyr Di-dal
- 2.5 Ffi am Wasanaethau Cefnogol Iechyd Meddwl
- 2.6 Codi Ffi am Fynychu Gwasanaethau Dydd
- 2.7 Codi Ffi am Drafnidiaeth

3.0 Canlyniadau Eich barn
- 3.1 Effaith ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio’r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned
- 3.2 Effaith ar bobl sy’n wynebu anfantais economaiddgymdeithasol

4.0 Canlyniadau Cwestiynau Cydraddoldeb – Amdanoch chi
- 4.1 Rhyw
- 4.2 Grŵp Oedran
- 4.3 Sgiliau yn y Gymraeg
- 4.4 Cenedligrwydd neu hunaniaeth genedlaethol
- 4.5 Hil
- 4.6 Crefydd
- 4.7 Rhywioldeb
- 4.8 Hunaniaeth Rhywedd
- 4.9 Anabledd

Atodiad A

1.0 Cyflwyniad

Mae bwriad diweddaru polisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd er mwyn sicrhau fod y polisi yn parhau i gyd fynd a gofynion y Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, sy'n mynnu nad yw unrhyw un talu mwy nag y gallant fforddio'n rhesymol.

Mae gofyn ar y Cyngor i adolygu ei ffioedd yn amserol er mwyn sicrhau fod y ffioedd sy'n cael eu codi yn adlewyrchu'r costau gwirioneddol o ddarparu gwasanaethau.

Er mwyn sicrhau cyllideb gytbwys a chynaliadwy i'r dyfodol, un ystyriaeth fydd i ychwanegu'r hawl i'r Cyngor godi am wasanaethau penodol sydd wedi bod am ddim yn hanesyddol (er enghraifft gwasanaethau dydd).

Pwrpas yr ymgynghoriad oedd i gael eich barn ar rai o'r agweddau o fewn y polisi. Bydd canlyniadau yr ymgynghoriad yn bwydo mewn i argymhellion o addasiadau i'r polisi fydd yn mynd gerbron cabinet y Cyngor yn fuan yn 2025.

Fe wnaeth yr ymgynghoriad gau ar y 23 o Ragfyr 2024 am 5 o gloch.

Roedd 73 ymateb i'r ymgynghoriad.

2.0 Canlyniadau Yr Arolwg

2.1 Yr Ymatebwyr

Roedd 72 ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 1).

Tabl 1 – Ymatebion i'r cwestiwn 'A ydych yn:' fel nifer a canran

A ydych yn:	Nifer	Canran
Arall	24	33%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	27	38%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	3	4%
Gofalydd di-dâl	18	25%
Cyfanswm	**72**	**100%**

Roedd 38% (n=27) o'r ymatebwyr ymatebodd i'r cwestiwn uchod wedi dewis eu bod yn 'aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal', 33% (n=24) wedi dewis 'arall', 25% (n=18) wedi dewis eu bod yn 'ofalydd di-dâl' a 4% (n=3) wedi dewis 'defnyddiwr gwasanaethau gofal'.

O'r 24 o ymatebwyr dewisodd arall, ni wnaeth y mwyafrif (n=18) nodi unrhyw sylw ychwanegol. Fe wnaeth y 6 ymatebwr arall nodi eu bod yn weithiwr cymdeithasol (n=2), aelod o deulu person wedi marw oedd mewn gofal (n=1), aelod o'r cyhoedd (n=1), gofalwr sy'n cael eu talu (n=1) a person hŷn (n=1).

Lle yn briodol, mae dadansoddiad pellach wedi cael ei wneud i ddangos ymateb y gwahanol grwpiau sydd wedi eu nodi yn nhabl 1 i'r cwestiynau a ofynnwyd yn yr arolwg. Mae'r dadansoddiad yma wedi cael ei gynnwys yn Atodiad A. Dylai peth ofal gael ei ddefnyddio pan yn edrych ar yr ymatebion fesul grŵp yn y tabl yma, gan fod nifer ymatebwyr yn rhai o'r grwpiau yn isel.

2.2 Ymwybyddiaeth o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd

Roedd 73 ymateb i'r cwestiwn 'Pa mor ymwybodol ydych chi o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd?:', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 2).

Tabl 2 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Pa mor ymwybodol ydych chi o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd?' fel nifer a canran

Ymwybyddiaeth	**Nifer**	**Canran**
Ddim yn ymwybodol	33	45%
Ymwybodol	40	55%
Cyfanswm	**73**	**100%**

Roedd 55% (n=40) o'r ymatebwyr yn ymwybodol o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd, tra fod 45% (n=33) ddim yn ymwybodol. Gwnaed dadansoddiad o'r ymatebion i'r cwestiwn uchod fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn', a mae'r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 15 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 3).

Tabl 3 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Pa mor ymwybodol ydych chi o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd?' fel nifer

Thema	**Nifer (15 ymateb)**

Cyngor heb gysylltu gyda teuluoedd na gofalwyr neu wedi clywed gan eraill	5
Talu/cyfrannu yn barod	2
Ymwybodol ond ddim yn deall sut mae'n gweithio	2
Angen cysylltu gyda defnyddwyr unigol am godi ffioedd	1
Angen fod yn fwy eglur beth yw yr hafaliad 'Minimum Income Amount'	1
Anghytuno gyda'r cyngor yn codi ffi	1
Ymgynghoriad ddim ar agor am ddigon hir ac ar gyfnod prysur	1
Cytuno ond angen eglurder	1
Sefyllfa personol yr unigolyn	1
Ydi hwn am ddim i oedolion sydd ei angen	1
Cyfanswm Themâu (nid sylwadau)	**16**

Roedd 16 prif thema yn y sylwadau yma. Y thema mwyaf cyffredin oedd Cyngor heb gysylltu gyda teuluoedd na gofalwyr neu wedi clywed gan eraill (n=5), wedyn eu bod yn talu/cyfrannu yn barod (n=2) ac eu bod yn ymwybodol ond ddim yn deall sut mae'n gweithio (n=2).

2.3 Eglurder y Polisi Codi Tâl

Roedd 71 ymateb i'r cwestiwn 'Yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur pa ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu?', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 4).

Tabl 4 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur pa ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu?' fel nifer a canran

Yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur	**Nifer**	**Canran**
Nac ydi	51	72%
Ydi	20	28%
Cyfanswm Popeth	**71**	**100%**

Dewisodd y mwyafrif o'r ymatebwyr (72%, n=51) 'nac ydi' fel ymateb i'r cwestiwn ynglŷn ag eglurder y polisi codi tâl am ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu, gyda 28% (n=20) wedi dewis 'ydi'. Gwnaed dadansoddiad o'r ymatebion i'r cwestiwn uchod fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn', a mae'r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 14 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 5)

Tabl 5 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur pa ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu?' fel nifer

Thema	**Nifer (14 ymateb)**

Aneglur / dim yn deall y polisi	4
Adroddiad ddim yn cyfeirio at ofalwyr di-dal	1
Ddim yn siŵr sut mae'n gweithio	1
Cyfrannu yn barod am ofal ysbaid	1
Ddim yn sicr beth sydd ar gael am ddim i ofalwyr di-dal	1
Rhan fwyaf o ofalwyr ddim yn ymwybodol o'r polisi, pobl anabl ddim yn gwybod gall ffi cael ei godi	1
Dim ateb	1
Gall codi ffi am amser mewn uned rwystro gofalwyr rhag allu gweithio	1
Gofalu yn gyfrifoldeb hir dymor	1
Heb ddarllen y polisi	1
Yndi	1
Cyfanswm Themâu	**14**

Y thema mwyaf cyffredin yn y sylwadau oedd aneglur / ddim yn deall y polisi (n=4). Roedd nifer o sylwadau yn dilyn thema tebyg gan gynnwys ‘ddim yn siŵr sut mae’r gweithio (n=1), ddim yn sicr beth sydd ar gael am ddim i ofalwyr di-dal (n=1) a rhan fwyaf o ofalwyr ddim yn ymwybodol o'r polisi, pobl anabl ddim yn gwybod gall ffi cael ei godi (n=1).

<u>2.4 Ffi am Ofal Uniongyrchol i Ofalwyr Di-dal</u>

Roedd 72 ymateb i’r cwestiwn ‘Er fod y disgresiwn ganddo i wneud, nid yw’r Cyngor wedi bod yn codi ffi am ofal uniongyrchol i ofalwyr di-dal (lle bo’r gwasanaeth yn enw’r gofalydd). A ddylai’r polisi yma barhau?’, mae’r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 6).

Tabl 6 – Ymatebion i’r cwestiwn ‘Er fod y disgresiwn ganddo i wneud, nid yw’r Cyngor wedi bod yn codi ffi am ofal uniongyrchol i ofalwyr di-dal (lle bo’r gwasanaeth yn enw’r gofalydd). A ddylai’r polisi yma barhau?’ fel nifer a canran

A ddylai’r polisi yma barhau	Nifer	Canran
Dim barn gryf	11	15%
Dylai	51	71%
Na ddylai	10	14%
Cyfanswm Popeth	**72**	**100%**

Dewisodd y mwyafrif, sef 71%, o’r ymatebwyr ‘dylai’ fel ymateb i’r cwestiwn os dylai’r polisi yma barhau (n=51), gyda 15% (n=11) wedi dewis ‘dim barn cryf’ a 14% (n=10) ‘na ddylai’. Gwnaed dadansoddiad o’r ymatebion i’r cwestiwn uchod fesul ymateb i’r cwestiwn ‘A ydych yn’, a mae’r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 17 o sylwadau wedi cael eu nodi. Mae’r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 7)

Tabl 7 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Er fod y disgresiwn ganddo i wneud, nid yw'r Cyngor wedi bod yn codi ffi am ofal uniongyrchol i ofalwyr di-dal (lle bo'r gwasanaeth yn enw'r gofalydd). A ddylai'r polisi yma barhau?' fel nifer

Thema	Nifer (17 ymateb)
Byddai codi tal yn cosbi gofalwyr yn ariannol / gofalwyr methu fforddio talu	5
Gall hyn achosi tlodi neu rhoi pwysau ariannol	2
Effaith gofalu ar allu unigolyn i weithio	2
Ddim yn deall am be mae hyn yn sôn	2
Angen sicrhau fod hyn ddim yn achosi caledi	1
Angen i ofalwyr cael amser i'w llesiant i sicrhau eu bod yn aros yn iach	1
Sut mae gofalwyr wedi cael eu ymgynghori	1
Cyngor mewn sefyllfa cyllidol heriol	1
Ddim yn siŵr	1
Dylai wasanaethau dydd i oedolion fod am ddim	1
Fyddai'n anodd i bobl heb y wasanaeth yma	1
Gofalwyr di-dal yn arbed pres i'r cyngor / person sydd angen gofal ddim yn cael y cymorth mae nhw angen	1
Cyfanswm Themâu	**19**

Y thema mwyaf cyffredin yn y sylwadau oedd byddai codi tal yn cosbi gofalwyr yn ariannol / gofalwyr methu fforddio talu (n=5). Roedd sylwadau pellach yn dilyn themâu tebyg gan gynnwys gall hyn achosi tlodi neu rhoi pwysau ariannol (n=2) ac angen sicrhau fod hyn ddim yn achosi caledi (n=1). Roedd themâu eraill yn codi gan gynnwys effaith gofalu ar allu unigolyn i weithio (n=2) a ddim yn deall am be mae hyn yn sôn (n=2) ymysg eraill.

2.5 Ffi am Wasanaethau Cefnogol Iechyd Meddwl

Roedd 72 ymateb i'r cwestiwn 'Nid oes gan y Cyngor hawl i godi ffi ar gyfer gwasanaethau Iechyd Meddwl sydd yn cael eu darparu o dan Adran 117 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl (1983). A ddylai'r Cyngor godi ffi am wasanaethau cefnogol Iechyd Meddwl i unigolion sydd ddim yn dod o dan Adran 117 o'r ddeddf Iechyd Meddwl? ', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 9).

Tabl 8 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Nid oes gan y Cyngor hawl i godi ffi ar gyfer gwasanaethau Iechyd Meddwl sydd yn cael eu darparu o dan Adran 117 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl (1983). A ddylai'r Cyngor godi ffi am wasanaethau cefnogol Iechyd Meddwl i unigolion sydd ddim yn dod o dan Adran 117 o'r ddeddf Iechyd Meddwl?' fel nifer a canran

A ddylai'r Cyngor godi ffi	Nifer	Canran
Dim barn gryf	6	8%

Dylai	15	21%
Na ddylai	51	71%
Cyfanswm Popeth	**72**	**100%**

Dewisodd y mwyafrif o ymatebwyr 'na ddylai' (71%, n=51) fel ymateb i'r cwestiwn os dylai'r Cyngor godi ffi, gyda 21% (n=15) yn dewis 'dylai' a 8% (n=6) 'dim barn cryf'. Gwnaed dadansoddiad o'r ymatebion i'r cwestiwn uchod fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn', a mae'r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 15 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 9).

Tabl 9 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Nid oes gan y Cyngor hawl i godi ffi ar gyfer gwasanaethau Iechyd Meddwl sydd yn cael eu darparu o dan Adran 117 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl (1983). A ddylai'r Cyngor godi ffi am wasanaethau cefnogol Iechyd Meddwl i unigolion sydd ddim yn dod o dan Adran 117 o'r ddeddf Iechyd Meddwl?' fel nifer

Thema	**Nifer (15 ymateb)**
Dylasai fod am ddim	4
Fyddai hyn yn rhoi mwy o bwysau neu fyrdwn ar yr unigolyn (ariannol neu straen)	3
Dylasai GIG cyflawni hyn	2
Angen trin pawb yr un fath	1
Cleifion ddim yn gorfod talu am cyflwr corfforol hirdymor	1
Dim yn deall	1
Dylasai ffi cael ei godi	1
Efallai	1
Lleihau annibyniaeth	1
Ymateb aneglur - dim categori	1
Cyfanswm Themâu	**16**

Y thema mwyaf cyffredin yn y sylwadau oedd dylasai fod am ddim (n=4), fyddai hyn yn rhoi mwy o bwysau neu fyrdwn ar yr unigolyn (ariannol neu straen) (n=3) a dylasai GIG gyflawni hyn (n=2).

<u>2.6 Codi ffi am Fynychu Gwasanaethau Dydd</u>

Roedd 66 ymateb i'r cwestiwn 'Os bydd y Cyngor yn codi ffi am fynychu gwasanaethau dydd (gwasanaeth mewn canolfan ddydd tu allan i'r cartref, wedi ei staffio). A ddylai'r ffi gael ei godi drwy:', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 10).

Tabl 10 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Os bydd y Cyngor yn codi ffi am fynychu gwasanaethau dydd (gwasanaeth mewn canolfan ddydd tu allan i'r cartref, wedi ei staffio). A ddylai'r ffi gael ei godi drwy:' fel nifer a canran

A ddylai'r ffi gael ei godi drwy	**Nifer**	**Canran**
Dim barn gryf	12	18%
Ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb	28	42%
Ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos).	26	39%
Cyfanswm Popeth	66	100%

O'r rhai ymatebodd i'r cwestiwn hwn, dewisodd 42% (n=28) 'ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb' a 39% (n=26) 'Ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos)'. Dewisodd 18% (n=12) 'dim barn cryf'. Gwnaed dadansoddiad o'r ymatebion i'r cwestiwn uchod fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn', a mae'r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 26 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 11)

Tabl 11 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Os bydd y Cyngor yn codi ffi am fynychu gwasanaethau dydd (gwasanaeth mewn canolfan ddydd tu allan i'r cartref, wedi ei staffio). A ddylai'r ffi gael ei godi drwy:' fel nifer

Thema	**Nifer (26 ymateb)**
Dylasai fod am ddim / anghytuno gyda codi ffi	7
Gofal dydd yn cael effaith ar lesiant ac annibyniaeth	5
Dylasai y cwestiwn gynnwys opsiwn i beidio codi ffi	3
Gwasanaethau dydd yn galluogi i ofalwyr weithio	2
Pwysau ychwanegol	2

Codi ffi yn arwain at dorri staff gofal	2
Codi ffi yn arwain at ofalwyr di-dal stopio gweithio i ddarparu gofal	2
Deall fod cyngor angen codi arian ond dylasai hyn fod mewn adrannau eraill	1
Angen asesiad os am godi ffi	1
Codi ffi yn effeithio gofal yn negyddol ac arwain i bobl chwilio am ofal preswyl sydd ddim ar gael.	1
Dim yn deall pam dydi dementia ddim yn ran o'r GIG	1
Disgresiwn os yw 2 aelod o'r teulu yn derbyn gofal dydd	1
Dylasai ffi fod yn wahanol yn dibynnu ar anghenion gofal	1
Fysai unrhyw ffi yn debygol o gael effaith negyddol ar yr aelwydydd sydd eu hangen	1
Gwasanaethau dydd yn rhoi amser i ofalwyr a newid i'r person sydd yn derbyn gofal	1
Hapus i dalu os fysai'r wasanaeth yn cael ei wella	1
Rhai methu fforddio talu ffi	1
Cyfanswm Themâu	**33**

Y thema mwyaf cyffredin yn y sylwadau yma oedd dylasai fod am ddim / anghytuno gyda codi ffi (n=7), trafod gofal dydd yn cael effaith ar lesiant ac annibyniaeth (n=5) a dylasai y cwestiwn gynnwys opsiwn i beidio codi ffi (n=3).

2.7 Codi Ffi am Drafnidiaeth

Roedd 72 ymateb i'r cwestiwn 'A ddylai'r Cyngor godi ffi am drafnidiaeth sydd ddim yn gymwys o dan rhan 4 ag 5 o'r Cod Ymarfer (2014)?', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 12).

Tabl 12 – Ymatebion i'r cwestiwn 'A ddylai'r Cyngor godi ffi am drafnidiaeth sydd ddim yn gymwys o dan rhan 4 ag 5 o'r Cod Ymarfer (2014)?' fel nifer a canran

Codi ffi am drafnidiaeth	**Nifer**	**Canran**
Dim barn gryf	12	17%
Dylai	23	32%
Na ddylai	37	51%
Cyfanswm Popeth	72	100%

Dewisodd ychydig dros hanner yr ymatebwyr (51%, n=37) 'na ddylai' fel ymateb i'r cwestiwn ynglŷn a codi ffi am drafnidiaeth, tra fod 32% (n=23) wedi dewis 'dylai' a 17% (n=12) wedi dewis 'dim barn gryf'. Gwnaed dadansoddiad o'r ymatebion i'r cwestiwn uchod fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn', a mae'r tabl wedi ei gynnwys yn Atodiad A.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 14 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 13)

Tabl 13 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'A ddylai'r Cyngor godi ffi am drafnidiaeth sydd ddim yn gymwys o dan rhan 4 ag 5 o'r Cod Ymarfer (2014)?' fel nifer

Thema	**Nifer (14 ymateb)**
Yn darparu trafnidiaeth eu hunain yn barod	3
Dylasai trafnidiaeth fod am ddim / annheg i'r unigolyn dalu	2
Efallai gwneud cyfraniad	2
Annheg i roi cyfyngiadau ariannol ar ddefnyddwyr	1
Codi ffi os fforddiadwy i'r unigolyn	1
Gobeithio gallu osgoi codi ffi ond os rhaid dylasai godi ffi teg	1
Pawb methu talu unrhyw dal ychwanegol	1
Talu am drafnidiaeth yn barod	1
Teg talu am drafnidiaeth	1
Ymateb aneglur - dim thema wedi nodi	1
Cyfanswm Themâu	**14**

Y themâu mwyaf cyffredin fel ymateb i'r cwestiwn yma oedd yn darparu eu trafnidiaeth eu hunain yn barod (n=3), dylasai trafnidiaeth fod am ddim / annheg i'r unigolyn dalu (n=2) ag efallai gwneud cyfraniad (n=2).

3.0 Canlyniadau Eich barn

<u>3.1 Effaith ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned</u>

Roedd 70 ymateb i'r cwestiwn 'Beth ydych chi'n gredu fyddai effaith y newidiadau hyn ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 14).

Tabl 14 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Beth ydych chi'n gredu fyddai effaith y newidiadau hyn ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned:' fel nifer a canran

Effaith ar yr iaith Gymraeg	**Nifer**	**Canran**
Effaith gadarnhaol	4	6%
Ychydig o effaith gadarnhaol	1	1%
Dim effaith	31	44%
Effaith negyddol	26	37%
Ychydig o effaith negyddol	8	11%
Cyfanswm Popeth	70	100%

Roedd y mwyafrif (48%, n=34) wedi dewis y fyddai y newidiadau yn cael 'effaith negyddol' neu 'ychydig o effaith negyddol' ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned, tra fod 44% (n=31) wedi dewis 'dim effaith', a 7% (n=5) wedi dewis 'effaith gadarnhaol' neu 'ychydig o effaith gadarnhaol'.

Roedd cyfle i rhoi sylwadau ychwanegol am y cwestiwn yma, a roedd 15 o sylwadau. Mae'r prif themâu wedi cael eu nodi yn y tabl isod (Tabl 15).

Tabl 15 – Themâu y sylwadau sy'n cyd-fynd gyda'r cwestiwn 'Beth ydych chi'n gredu fyddai effaith y newidiadau hyn ar yr iaith Gymraeg, y cyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg a'i statws o fewn y gymuned:' fel nifer

Thema	**Nifer (15 ymateb)**
Dim yn gweld effaith ar yr iaith Gymraeg	2
Dim yn gweld sut mae hyn yn berthnasol	2
Dwyieithog lle bosib os ddim yn effeithio ansawdd gofal	1
Angen mwy o gefnogaeth i bobl gyda anghenion cyfathrebu ychwanegol	1
Fydd gwasanaethau lleol iaith Gymraeg yn cau	1
Gofal lleol yn aml yn Gymraeg	1
Gwynedd yn dlotach a fydd yr iaith felly yn cael ei effeithio	1
Helpu cymdeithasu os yn gallu cyfarfod pobl sy'n siarad Cymraeg	1

Iaith Gymraeg yn gallu bod yn rwystr i lefel gofal sydd ar gael gan ei fod yn effeithio gallu bobl sydd ddim yn siarad Cymraeg i fod yn ofalwyr	1
Llai o fynediad at wasanaethau yn cael effaith negyddol ar lot o bethau gan gynnwys y Gymraeg	1
Mae methu cyfarfod siaradwyr Cymraeg eraill gan eich bod methu fforddio teithio neu'r gwasanaethau yn wahaniaethol	1
Ydy'r iaith yn cael ei weld yn fwy pwysig na gofal?	1
Dim thema	1
Dim ymateb	1
Cyfanswm Themâu	**16**

3.2 Effaith ar bobl sy'n wynebu anfantais economaiddgymdeithasol

Roedd 70 ymateb i'r cwestiwn 'Beth ydych chi'n gredu fyddai effaith y newidiadau hyn ar bobl sy'n wynebu anfantais economaidd gymdeithasol? ', mae'r canlyniadau yn y tabl isod (Tabl 16).

Tabl 16 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Beth ydych chi'n gredu fyddai effaith y newidiadau hyn ar bobl sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol?' fel nifer a canran

Effaith ar bobl sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol	**Nifer**	**Canran**
Effaith gadarnhaol	7	10%
Ychydig o effaith gadarnhaol	3	4%
Dim effaith	12	17%
Effaith negyddol	41	59%
Ychydig o effaith negyddol	7	10%
Cyfanswm Popeth	**70**	**100%**

Roedd y mwyafrif (69%, n=48) wedi dewis y fyddai y newidiadau yn cael 'effaith negyddol' neu 'ychydig o effaith negyddol' ar bobl sy'n wynebu anfantais economaidd-gymdeithasol, tra fod 17% (n=12) wedi dewis 'dim effaith', a 14% (n=10) wedi dewis 'effaith gadarnhaol' neu 'ychydig o effaith gadarnhaol'.

4.0 Canlyniadau Cwestiynau Cydraddoldeb – Amdanoch chi

Mae'r tablau isod (Tabl 17 - 25) yn cynnwys ymatebion i'r cwestiynau cydraddoldeb cafodd eu cynnwys yn yr ymgynghoriad.

4.1 Rhyw

Tabl 17 – Ymatebion i'r cwestiwn ynglŷn a 'Rhyw'

Rhyw	**Nifer**	**Canran**
Dwi'n uniaethu mewn ffordd wahanol	1	1%

Dyn / Gwryw	26	36%
Dynes / Benyw	41	57%
Gwell gennyf beidio â dweud	4	6%
Cyfanswm Popeth	**72**	100%

4.2 Grŵp Oedran

Tabl 18 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Nodwch eich grŵp oedran'

Grŵp Oedran	**Nifer**	**Canran**
25 - 34 oed	4	6%
35 - 44 oed	13	18%
45 - 54 oed	19	26%
55 - 64 oed	14	19%
65 - 74 oed	12	17%
75 - 84 oed	5	7%
Gwell gennyf beidio â dweud	5	7%
Cyfanswm Popeth	**72**	100%

4.3 Sgiliau yn y Gymraeg

Tabl 19 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Sut fyddech chi yn disgrifio eich sgiliau yn y Gymraeg?'

Sut fyddech chi yn disgrifio eich sgiliau yn y Gymraeg?	**Nifer**	**Canran**
Arall	4	6%
Ddim yn gallu siarad na deall Cymraeg	11	16%
Gwell gennyf beidio â dweud	6	9%
Siarad, darllen ac ysgrifennu – wrthi'n dysgu	4	6%
Siarad, darllen ac ysgrifennu yn rhugl	34	49%
Siarad, darllen ac ysgrifennu, ond ddim yn hyderus iawn	8	11%
Siarad, ond ddim yn darllen nac ysgrifennu	3	4%
Cyfanswm Popeth	**70**	100%

4.4 Cenedligrwydd neu hunaniaeth genedlaethol

Tabl 20 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Cenedligrwydd neu hunaniaeth genedlaethol?'

Cenedligrwydd neu hunaniaeth genedlaethol	Nifer	Canran
Arall	3	4%
Cymreig	46	65%
Gwell gennyf beidio â dweud	4	6%
Prydeinig	12	17%
Seisnig	6	8%
Cyfanswm Popeth	**71**	100%

4.5 Hil

Tabl 21 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Beth yw eich hil?'

Hil	Nifer	Canran
Arall	2	3%
Asiaidd	1	1%
Gwell gennyf beidio â dweud	4	6%
Gwyn	64	90%
Cyfanswm Popeth	**71**	100%

4.6 Crefydd

Tabl 22 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Beth yw eich crefydd?'

Crefydd	Nifer	Canran
Arall	3	4%
Bwdhaidd	2	3%
Cristion	35	49%
Dim crefydd	25	35%
Gwell gennyf beidio â dweud	6	8%
Cyfanswm Popeth	**71**	100%

4.7 Rhywioldeb

Tabl 23 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Pa un o'r rhain sy'n eich disgrifio chi orau?'

Rhywioldeb	**Nifer**	**Canran**
Arall	3	4%
Deurywiol (Bisexual)	2	3%
Dynes hoyw / lesbiaidd	1	1%
Gwell gennyf beidio â dweud	8	11%
Heterorywiol / Strêt	56	80%
Cyfanswm Popeth	**70**	100%

4.8 Hunaniaeth Rhywedd

Tabl 24 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Ydi eich hunaniaeth rhywedd wedi newid o'r hyn a bennwyd adeg eich geni? (er enghraifft rydych chi'n drawsrywiol neu trans ayyb)'

Ydi eich hunaniaeth rhywedd wedi newid o'r hyn a bennwyd adeg eich geni?	**Nifer**	**Canran**
Gwell gennyf beidio â dweud	8	11%
Nac ydi	61	87%
Ydi	1	1%
Cyfanswm Popeth	**70**	100%

4.9 Anabledd

Tabl 25 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Mae Adran 6 (1) o Ddeddf Cydraddoldeb 2010 yn datgan bod unigolyn yn anabl os: a. Oes gan yr unigolyn hwnnw nam corfforol neu feddyliol, a b. Bod gan y nam effaith andwyol sylweddol a hirdymor ar allu'r unigolyn i gyflawni gweithgareddau arferol o ddydd i ddydd. Gan ddefnyddio'r diffiniad hwn, a ydych chi'n ystyried eich hun yn berson anabl?'

Ydych chi'n ystyried eich hun yn berson anabl?	**Nifer**	**Canran**
Gwell gennyf beidio â dweud	10	14%
Nac ydw	47	66%
Ydw	14	20%
Cyfanswm Popeth	**71**	100%

Atodiad A

Lle yn briodol, mae dadansoddiad pellach wedi cael ei wneud i ddangos ymateb y gwahanol grwpiau sydd wedi eu nodi yn nhabl 1 i'r cwestiynau a ofynnwyd yn yr arolwg. Mae'r dadansoddiad yma wedi cael ei gynnwys isod. Dylai peth ofal gael ei ddefnyddio pan yn edrych ar yr ymatebion fesul grŵp yn y tabl yma, gan fod nifer ymatebwyr yn rhai o'r grwpiau yn isel.

Tabl 26 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Pa mor ymwybodol ydych chi o bolisi codi tâl am ofal Cyngor Gwynedd, a'r gwasanaethau gofal hynny lle mae ffi'n cael ei godi ar hyn o bryd?' fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'

A ydych yn:	**Ymwybyddiaeth o'r polisi codi tâl am ofal**	**Nifer**	**Canran**
Arall	Ddim yn ymwybodol	10	42%
	Ymwybodol	14	58%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	Ddim yn ymwybodol	13	48%
	Ymwybodol	14	52%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Ddim yn ymwybodol	3	100%
	Ymwybodol	0	0%
Gofalydd di-dâl	Ddim yn ymwybodol	7	39%
	Ymwybodol	11	61%
Heb nodi	Ymwybodol	1	
	Cyfanswm Popeth	**73**	

Tabl 27 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Yw'r polisi codi tâl yn ei gwneud yn eglur pa ffioedd mae'n rhaid i ofalwyr di-dâl eu talu?' fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'

A ydych yn:	**Yw'r polisi yn eglur**	**Nifer**	**Canran**
Arall	Nac ydi	17	74%
	Ydi	6	26%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	Nac ydi	20	77%
	Ydi	6	23%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Nac ydi	2	67%
	Ydi	1	33%
Gofalydd di-dâl	Nac ydi	12	67%
	Ydi	6	33%
Heb nodi	Ydi	1	
	Cyfanswm Popeth	71	

Tabl 28 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Er fod y disgresiwn ganddo i wneud, nid yw'r Cyngor wedi bod yn codi ffi am ofal uniongyrchol i ofalwyr di-dal (lle bo'r gwasanaeth yn enw'r gofalydd). A ddylai'r polisi yma barhau? ' fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'

A ydych yn:	**Dylai'r polisi yma barhau?**	**Nifer**	**Canran**
Arall	Dim barn gryf	4	17%
	Dylai	13	54%
	Na ddylai	7	29%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	Dim barn gryf	4	15%
	Dylai	20	74%
	Na ddylai	3	11%
	Dim barn gryf	1	33%

Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Dylai	2	67%
Gofalydd di-dâl	Dim barn gryf	1	6%
	Dylai	16	94%
Heb nodi	Dim barn gryf	1	
	Cyfanswm	72	

Tabl 29 – Ymatebion i'r cwestiwn ''Nid oes gan y Cyngor hawl i godi ffi ar gyfer gwasanaethau Iechyd Meddwl sydd yn cael eu darparu o dan Adran 117 o'r Ddeddf Iechyd Meddwl (1983). A ddylai'r Cyngor godi ffi am wasanaethau cefnogol Iechyd Meddwl i unigolion sydd ddim yn dod o dan Adran 117 o'r ddeddf Iechyd Meddwl?' fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'

A ydych yn:	Dylai'r Cyngor godi ffi?	Nifer	Canran
Arall	Dylai	11	46%
	Na ddylai	13	54%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	Dim barn gryf	3	11%
	Dylai	3	11%
	Na ddylai	21	78%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Na ddylai	2	100%
Gofalydd di-dâl	Dim barn gryf	3	17%
	Dylai	1	6%
	Na ddylai	14	78%
Heb nodi	Na ddylai	1	
	Cyfanswm Popeth	72	

Tabl 30 – Ymatebion i'r cwestiwn 'Os bydd y Cyngor yn codi ffi am fynychu gwasanaethau dydd (gwasanaeth mewn canolfan ddydd tu allan i'r cartref, wedi ei staffio). A ddylai'r ffi gael ei godi drwy: ' fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'

A ydych yn:	Labeli rhes	Nifer	Canran
Arall	Dim barn gryf	1	4%
	Ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb	10	43%
	Ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos).	12	52%
Aelod teulu defnyddiwr	Dim barn gryf	8	33%
	Ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb	9	38%

gwasanaethau gofal	Ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos).	7	29%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Dim barn gryf	3	100%
Gofalydd di-dâl	Ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb	8	53%
	Ffi sydd yn ariannu cost y gwasanaeth yn llawn, ond fod gan bawb yr hawl i asesiad i bennu eu cyfraniad (hyd at yr uchafswm presennol o £100 yr wythnos).	7	47%
Heb nodi	Ffi 'fflat' nominal yn daladwy gan bawb	1	
	Cyfanswm Popeth	66	

Tabl 31 – Ymatebion i'r cwestiwn A ddylai'r Cyngor godi ffi am drafnidiaeth sydd ddim yn gymwys o dan rhan 4 ag 5 o'r Cod Ymarfer (2014)? *fel nifer a canran fesul ymateb i'r cwestiwn 'A ydych yn:'*

A ydych yn:	**Dylai'r Cyngor godi ffi?**	**Nifer**	**Canran**
Arall	Dim barn gryf	3	13%
	Dylai	12	50%
	Na ddylai	9	38%
Aelod teulu defnyddiwr gwasanaethau gofal	Dim barn gryf	6	22%
	Dylai	7	26%
	Na ddylai	14	52%
Ddefnyddiwr gwasanaethau gofal	Dim barn gryf	1	33%
	Na ddylai	2	67%

Gofalydd di-dâl	Dim barn gryf	2	12%
	Dylai	4	24%
	Na ddylai	11	65%
Heb nodi	Na ddylai	1	
	Cyfanswm Popeth	72	